

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

4. De fructibus, orantis petitioni respondentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

nuit; sed sapientem filium, sed prophetam, sed regis populi que directorem. Quid oratio Manasse valuit, sat patuit subsequens annis. Quod enim Dominus orantis humilitate permotus, supplicanti attribuit, id non revocat. Porro Triumphator Israel non parcat & penitentie non flectetur, *neque homo est ut agat penitentiam*. Atqui hi quatuor fructus non tam ad rem petitam, quam ad dispositionem orantis ac conatum pertinent.

SECTIO QUARTA.

De fructibus, orantis petitioni respondentibus.

Petenda r. **P**rimum quod in oratione petere con-
in primis venit, est Dei gratia, qua & cum di-
Dei gra- ligimus, & omnia nostra opera pure, sancteque
via du- peragimus. Est autem hac gratia in duplici
plex. differentia. Vna *actualis* dicitur; *habitu-
 r.* altera. Prior iustis & iniustis communis est;
Actualis. posterior in solis Dei amicis invenitur. Gra-
 tia *actualis* in mentis illustratione, motione
 voluntatis, protectione à lapsu, & ne execu-
 tio boni propositi quovis modo impediatur,
 in auxilijs atque adminiculis ad perficiendum
 opus conceptum, opportunis: denique in
 cooperatione, perfectione que operis suscepti
 consistit. Huiusmodi gratijs peccatores vo-
 cantur ad penitentiam, & sensum progredien-
 tes

res iustitiam assequuntur. Datur hæc gratia subinde sine vllis meritis nostris, ne petentibus quidem, imò perperam agentibus. *Venit enim Christus Iesus in hunc mundum peccatores saluos facere, & non venit vocare iustos sed peccatores.* Datur & iustis vel gratis, vel petentibus, vel etiam pro ratione meritorum cuiusque.

1. *Timoth.*
1. 15.
Matt. 9.
13.

2. Alia est gratia, quam *habitualement* vocant Doctores, hac carent impij. Propria est iustorum, qui caritate cum Deo copulantur. Huic coniunctæ sunt virtutes omnes, vt vera sit illa Sancti Regis testificatio. *Omnis gloria filie Regis ab intus, in fimbrijs aureis, circumamicta varietatibus.* Filia Regis est anima iusti. Ornamenta ac decor huius interna sunt. Varietatem virtutum cingunt & ambiunt fimbria aureæ, seu excellens caritas, quæ virtutes omnes complectitur, vestit & conservat.

2.
Habitualis.
Psal. 44.
14.

Omnes hæc gratiæ oratione impetrantur ab omnibus, qui Deo amicitia cupiunt copulari. 3. Orationis autem nomine, cuius magna vis est, multa concluduntur. Atq; in primis eadem oratio, opus est pre-nobile in homine iusto, meritorium maioris gratiæ vitæque æternæ. Impetratorium instrumentum rerum omnium quâ nobis, quâ alijs opportunarum Pœnale quoque, atq; aded satisfactorium. Est & in viris perfectis subinde supererogatorium, quod in bonum commune Ecclesiæ, & ali-

Orationis vis quadruplex.
1.
2.
3.
4.

orum

NVI
416

orum privatorum precantis applicatione derivari potest.

fructus 4. His suppositis quintus fructus orationis
quintus. erit ut ipsa peccatorum à Deo remissionem
Peccatū impetret. Nomine verò peccati tria intelli-
eria signi genda veniunt. Culpa ac reatus : deinde po-
scat. na peccatis remissis debita : denique pecca-
 torum reliquæ, seu pravæ affectiones, &
 propensiones ad malum. Trahit enim inve-
 terata consuetudo peccandi, meritoque ser-
 vilitate premitur, qui se peccati subiecit ty-
 rannidi. Trahit & perversitas nature &
 complexionis ; perturbationum seu passionum
 impetus, alijq; animi morbi ; & ni praepe-
 antur, sternunt ac demergunt hominem in
 interitum. His malis medetur oratio. Ita
 nos docuit morbis nostris quotidianis Chri-
 stus Dominus medelam quærere oratione
 quotidiana, dicentes: *dimitte nobis debita nostra*

Mat. 6. De quo argumento eleganter Chrysostomus
 22. Et si, ait, nos peccatis refertos precatio deprehendit

Lib. 1. de celeriter purgatos reddit. Quid itaque maius
orando divinius obtingere possit quam deprecatio ? Cui
Deo hanc, animis egrotantibus pharmacum quoddam esse

Luc. 18. liqueat. Quod enim animam peccatis obnoxiam
 23. precatio facile puram reddat, docet nos publicanus

6. ille qui petijt à Deo remissionem peccatorum
Victoria impetravit. Docet & leprosus, qui simul ut proci-
ventatio- ad pedes Dei, mundatus est.

Genm. 5. Huc etiam spectant impugnationes, quæ

bitis ad peccatum nos demones pertrahunt. 6.
 Arma & defensiva & offensiva egregia sunt, Victoria
 ferventes preces. Ita auctore Christo Do- tentatio-
 mino, iussi sumus precari : ne nos inducas in num.
 tentationem; sed libera nos à malo. Si enim (vt Matth.
 ait Chrysostomus) nos demones conspexerint 6. 13
 deprecatione communitos, illicò resiliunt; non aliter Lib. 1. de
 quam pradones, ac facinorosi vbi conspiciunt militis orando
 gladium in caput suum vibrari. Quòd si contingat Deo.
 aliquem esse nudum precationis præsidio, hic avul-
 sus deportatur à demonibus, & in calamitates, va-
 riarque mala impellitur. Hæc Chrysostomus, &
 verissimè. Defectu enim orationis in varia
 vitia labimur; Deo ita permittente ad quem
 confugere cùm possumus, negligimus. Qui
 autem perpetuò vigilant, Dei que præsidium
 experunt, certiores internè fiunt de periculis,
 & tentationibus imminentibus; sicque ad-
 versarium fugant antequàm accessum ad
 eos habere possit, teste psalmographo. De-
 disti meruentibus te significationem : vt fugiant
 à facie arcus. Tentatio sagitta est volans, & Psal. 59.
 quidem in tenebris, & ex insidijs, quam vt 6.
 effugas alterum è duobus est vitandum; aut
 enim subterfugere, ac divertere oportet te-
 lum adveniens; aut certè munire te armis
 probatis quæ retundere valeant aciem iaculi
 pestiferi : & sicut ventus fumum quantum-
 libet densum, solisque radios auferentem
 dissipat : ita oratio, demones tenebrosos fu-
 mos

I mos

NVI
416

mos dispergit. Oratio enim spiritum sanctum
impeirat, cuius vis ac fervor, omnes nebulas
mentem involventes, exterminat.

7 6. Fructus septimus est, quod oratio, ut est
Meritum opus virtutis supernaturalis, mereatur au-
gratia & gmentum gratiæ, & gloriæ. Hoc nobis Do-
gloria. minus promisit. Tu autem, ait, cum oraveris

Mat. 6. 6. *intra cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem*
6. *tuum in abscondito, & pater tuus qui est in abscon-*
dito reddet tibi. Quid reddet? Si iustus es, &
devo e ores patrem tuum, accessio magna fiet
gratiæ, quam in te habes; & quia gratiæ me-
suræ, mensura gloriæ respondere debet in
cælis, certè non perdes mercedem tuam.

8 7. Alius fructus est, quod & virtus ipsa ora-
Virtutū tionis, & virtutes omnes quarum visus inter-
augmen- currit, tēpore orationis, accrescunt. Nam
tum. hoc meritum consistit, ut earum virtutum
quas exercemus habitus augeantur, atque
intendantur iuxta fervorem, quem quisque
adhibuerit. Chrysostomus verò vult, nullum
virtutum exercitio, ita augeri internos habi-
tus, ut contentione precatōnis. Deo, inquit

In Psal. magna cura est ut in virtute crescamus. Nihil aliud
7. *aque facit in virtute crescere, atque assidue cum*
7. *Deo versari & colloqui, eiq; perpetuo gratias agere*
& psallere.

9 8. Accedit alius fructus orationis, quæ quæ
9 vim cōtinet impetrandi. procurat omnia, quæ
tū vitæ spirituali, tū corporali necessaria sunt.

Qui enim dixit. *petite & dabitur vobis, nō me-* Luc. 11.
tur, dabit spiritum bonum petentibus se, : dat & 3Reg. 17
 panem quodiduanum, quem emendicare nos 4Reg. 20
 iubet. Elias propheta trium annorum steri- Dan. 3.
 litatem : pluviamque rursus & fertilitatem à Dan. 6.
 Deo oratione obtinuit. Ezechias è morbo Ion. 2.
 convalescit. Tres pueri in fornace illæsi Dei Luc. 18.
 laudes prædicant. Daniel inter leones epu- 14
 latur. Ionas è ventre ceti liberatur. Quid Luc. 23.
 Publicanus evangelicus ? peccatorum impe- 43.
 trat veniam. In cruce distentus latro, para- Acto. 7.
 diso donatur. Mortuus denique Stephanus, in 41.
 cælum suscipitur.

9. Oratio deinde impetrat gratias actuales *Gratia*
 seu præveniētes, quales sunt mentis illustra- *actuales.*
 tiones; cogitationes sanctæ : motus quibus *Mar. 9*
 ad benè agendum impellimur, & ea auxilia 23.
 quæ aliàs insufficientia tantum forent, reddit *Luc. 18.*
 efficacia. Talis fuit eius qui dicebat : *Credo* 41.
Domine, adiuva incredulitatem meam. Et cæcus
 rogatus, quid sibi vellet fieri : *Domine, inquit,*
ut videam : Impetravit & visum corporis &
 mentis.

10 Impetrat & gratiam habitualem, quæ *Gratia*
 singulare ornamentum est animæ ; vestis *habitua-*
 qua filij Dei amiciuntur: pignus atque arrha *li & om-*
 æternæ hereditatis : tessera qua iusti ab impijs *nes virtus*
 discernuntur. Impetrat & consequenter vir- *tes*
 tutes supernaturales omnes, quæ gratiam, ca-
 ritatemq; sequuntur. Maria Magdalena orās

12 ad

NVI
416

Luc. 7. ad pedes Domini audire meruit, remittuntur
 47. ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Et vade
 in pace. Acquisivit enim gratiam, & habitum
 virtutum omnium, quibus reliquo vitæ tem-
 pore viveret in pace. Porro ait Chrysolto-

In psal. 7. Vita piæ ac Dei cultu dignam miris modis
 oratio conciliat; conciliatam auget, ac ceu the-
 saurum animis nostris recondit.

12. *Remissio* 11. Impetrat remissionem pœnæ peccati
 pœnæ pec- debita. Vno enim subinde verbo rex pœ-
 catis de- nam inflictam solet remittere, ac satisfacti-
 bita. onem debitam condonare. Hoc perficit fer-
 uens, & caritate plena oratio, de qua David
Cor, ait, *contritum & humiliatum Deus non des-
 picies.*

13. *Satisfac-* 12. Vim quoque habet satisfaciendi delicta
 cit pro dique easdem pœnas, quæ vel in hoc, vel in
 eadem. futuro sæculo sustinendæ, solvendæque forent.
 Orationem namque afflictio, pœnaque co-
 mitatur, plusque deprimat, non raro, atque
 affligit vires corporis fervens, lacrymabilis
 demissaque deprecatio, quàm graves
 diuturnæ corporis afflictiones, quæ delenda
 pœnis peccatorum suscipiuntur, vel à Deo
 immittuntur.

14. *Tollit pec-* 13. Tollit & reliquias seu pravas animi
 cationes, peccandi consuetudine contra-
 cationum tas, ac prava naturæ propensione cogens
 reliquias Memores simus præcepti illius à beato Iacob
Iac. 5. 14 promulgati. *Infirmatur quis in vobis, roget pri-*
 byta

hyteros Ecclesie, & orent super eum, & oratio fidei saluabit infirmum; & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. Talis oratio fidei, delet peccata si adsint; si verò culpæ, poenitentiæ atque Eucharistiæ remedio sublatæ sint; poenæ peccatorum ac reliquiæ, precationis subsidio, absterguntur.

14. Orationis fructus, non solum oranti prodest, sed toti in vniversum Ecclesie, nec non & privatis personis, pro quibus oramus. Impetrat enim eis gratias actuales, seu prævenientes, quibus peccatores à morte peccati resurgant: iusti in virtutibus progressum faciant; ab impugnationibus demonum; à periculis lapsus; à discrimine vitæ; à morbis; omnibus denique malis animi ac corporis vindicentur. Satisfacit quoque pro poenis alienis Deo debitis, non modo in hoc mûdo, sed etiam in altera vita degentium. Quod sacrificijs à Iuda Machabæo procuratis factum legimus. *Sancta ergò & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis solvantur.* Monet etiam nos Apostolus; *Orate pro invicem vt sal-* *Iac. 5. 13*
remini Cur ita? Quia salutem impediunt peccata, quæ iustitiam præcedunt; at ea oratione expugnantur ac tolluntur. Iustorum pericula ac lapsus minores salutis sunt impedimenta. Oratio iusti illa exterminat. Poenæ peccatorum ac perversæ inclinationes remoram ad perfectionem, & æternam vitam iniiciunt.

15.
 Prodest
 Ecclesie
 et ijs pro
 quibus.
 oramus

NVI

416

inijciunt. Hunc obicem decurtat, atque ab-
tergit oratio. Quapropter etsi textus nost-
rātum promittat oranti subsidium cū ait,
& dabo tibi nihilominus magna & proluxa
Dei munificentia, non tantū sese intra pro-
missos limites continet, sed supergreditur
vltcrius, nihilque filio petēti negare se posse
demonstrat.

16. 15. Nec singularis hic fructus prætermi-
tendus videtur, quōd orationis studio deditus
facit orā rem à cu biculis Dei.
Eccl. 35. Oratio enim humiliantis se nubes penetrabit, &
21. non discedit donec altissimus aspiciat. Verū ab-
In psal. sentes à curia palatini, cubiculū regis intrare
39. non possūt; possunt cubicularij summi regis.
Audiamus B. Augustinum luculenter hoc
argumentum tractantem. Clamavit (inquit)
de profundo Ionas, de ventre ceti. Erat non solum
sub fluctibus; verū etiam in visceribus bellue: ne
tamen illud corpus, & illi fluctus inrecluserunt ora-
tionem ne perveniret ad Deum; & ventri bestie non
potuit tenere vocem deprecantis. Penetravit om-
nia, dirupit omnia, pervenit ad aures Dei, quando
17. aures Dei in ore precantis erant.

Delecta- ziones spirituales.
Psalm. 149. 6.
16. Omittendæ non sunt voluptates ac de-
lectationes spirituales, quas divinissimus illi
cōgressus cum benignissimo patre concilio
exultationes & exaltationes Dei in gutture ori-
tiū & psallentiū. Certè qui cū amico sapienter
loquitur

loquitur, incredibilem animo capit voluptatem; non hauriet, qui cum Deo, Sapientiâ eternâ fermocinatur, psallit, & laudes divinas personat? Qui muscum tractat, odorem induit: qui Deum complectitur, atque intima conversatione ei coniungitur: nō induet eundem odorem, & voluptatem, qua beatos summa delectatione perfundit? Deniq; qui à rege libelli subscriptionem, quam optabat accepit, nonne magnam gaudij ansâ nactus est? In oratione subscribit Dominus petitioni nostrâ, & liberalius semper aliquid concedit, quàm aut petere aut desiderare possumus. Quare peripicuum est veram illâ esse promissionem Moyfi factam. *Dabo tibi.* Videndum modò: quid Deus daturus sit.

TEXTVS SEXTVS,

Tabulas lapideas.

Quæ & quales hæ tabulæ fuerint.

Promittit Dominus Moyfi, si ad montem 18
ascendat, tabulas non chartaceas, aut
libellum continentem præcepta, instructi-
ones aut imagines aliquas: sed lapideas ta- *Tabula*
bular; nec etiam tabulas ex lapidibus hu- *duplices*
Lej
mana arte, eodem in monte aut rupe quadâ
desumptas

14

desumptas